

prof. zw. dr hab. Roman Lewicki
Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa
Wydział Nauk Humanistycznych i Społecznych
Katedra Badań nad Językiem i Komunikacją
ul. Przyjaźni 1, 62-510 Konin

Uniwersytet Wpolski Wydział Filologiczny Filologicznego (6)		
Wpłynęło do WF	14-07-2021	Załączniki
Wpł. do jedn. org.	cała	Symbol
Znak		

Powtórna ocena rozprawy doktorskiej mgr Matyldy Kumpin

pt. "Translation of British and American Equestrian Terminology – a Corpus-based Comparative Study" napisanej pod kierunkiem prof. zw. dra hab. Leszka Berezowskiego

Niniejsza recenzja jest powtórna oceną pracy po dokonanych przez Autorkę poprawkach zgodnie z sugestiami profesora Adama Wojtaszka.

Tekst rozprawy pani Matyldy Kumpin liczy w obecnej wersji 355 stron tekstu podzielonego na część teoretyczną (rozdziały 1-3) i część empiryczną (rozdział 4). Ponadto w pracy zawarto streszczenie w języku polskim i angielskim, obszerną reprezentatywną bibliografię, źródła internetowe z materiałem empirycznym oraz glosariusz terminów hipiczych poddanych analizie w zadaniu badawczym.

Celem pracy doktorskiej jest ukazanie optymalnych strategii i technik tłumaczenia terminologii hipicznej na wybranym materiale specjalistycznym. W części teoretycznej pracy Doktorantka wprowadza w rozdziale pierwszym w problematykę języków specjalistycznych od starożytności aż po wiek XXI. Przedstawia definicje oraz cechy charakterystyczne języka ogólnego i specjalistycznego. Rozdział drugi poświęcony został terminologii jako wiedzy o terminach, ich tworzeniu i użyciu. W rozdziale trzecim zawarte zostały kwestie związane z przekładem specjalistycznym i stosowaniem właściwych strategii i technik tłumaczeniowych. Pierwsze trzy rozdziały stanowią solidną podstawę

eksplikacyjną na potrzeby interpretacji wyników w rozdziale czwartym tworzącym część empiryczną.

Jak już pisałem w poprzedniej recenzji temat i zakres badawczy odpowiada generalnie wymaganiom stawianym rozprawom doktorskim i jest prawidłowo osadzony w realiach praktycznych. Praca jest twórczym rozwinięciem znanych już w translatologii, leksykologii i leksykografii zagadnień teoretycznych, empirycznych i praktycznych w zakresie przekładu terminologii specjalistycznej, a dobór literatury jest reprezentatywny i zgodny z tematem i wytyczonym zakresem badawczym. Autorka wykazuje duże umiejętności w posługiwaniu się narzędziami badawczymi. Prawidłowo definiuje przedmiot badawczy i go konsekwentnie realizuje. Poprawnie relacjonuje i przytacza poglądy innych badaczy i wykorzystuje je na potrzeby własnej interpretacji badawczej. Przeprowadza krytykę prezentowanych poglądów oraz wyciąga słuszne i logiczne wnioski. Obrana metoda zbierania i opracowania materiału badawczego zapewnia wiarygodność wyników. Uzyskane przez Doktorantkę wyniki uważam za istotne w zakresie prowadzonych obecnie badań nad efektywnością tłumaczenia specjalistycznego, a w przyszłości także na potrzeby przekładu maszynowego. Sposób przedstawiania i interpretacji wyników oraz formułowania wniosków jest teoretycznie poprawny. W poprawionej wersji pracy Autorka zadbała o większą precyzję pojęciową i jednolitość nazewnictwa.

Nie będę przedstawiał zawartości rozprawy w poszczególnych jej rozdziałach, gdyż uczyni to z pewnością Autorka w tezach do swojej pracy. Sprowokowany lekturą tekstu chciałbym w tym miejscu podzielić się refleksją nad przyszłością tłumaczenia szczególnie w zakresie języków specjalistycznych. Gdy mówimy o przyszłości tłumaczenia, żeby było łatwiej, szybciej i dokładniej, wielu przekładoznawców myśli o robotach tłumaczących całe teksty w kilka sekund. Dla nich przyszłość tłumaczenia

znajduje się w chmurze, swoistej metaforze sieci globalnej, w której będzie działać wielu dostawców usług tłumaczeniowych. Nadszedł czas, aby pogodzić się z tłumaczeniami opartymi na technologii chmury obliczeniowej. To właśnie w chmurze znajdą się terminologiczne bazy tłumaczeniowe zawierające przydatne dane odnośnie do terminologii i słownictwa specjalistycznego z różnych dziedzin.

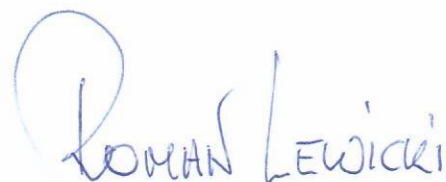
W minionych dwudziestu latach Technologia Informacyjna (IT) umożliwiła istotne zmiany w branży usług tłumaczeniowych. Poza narzędziami, takimi jak Tłumacz Google czy Tłumacz Skype, do których każdy użytkownik ma obecnie dostęp, pojawiły się liczne innowacje, o których tłumacze mogli wcześniej tylko pomarzyć. Oprogramowanie wspomagające tłumaczenie CAT (Computer-Assisted Translation), natychmiastowy transfer danych, bazy tłumaczeniowe oraz kompletne banki terminologiczne, są namacalnymi przykładami tego, jak techniki informacyjne w ciągu ostatnich lat ułatwiły życie specjalistom w zakresie przekładu. Jednocześnie poznanie zasad działania sztucznej inteligencji pozwoli stworzyć nową generację oprogramowania tłumaczeniowego, takiego, które dostarczy dokładniejszych wersji tłumaczenia treści źródłowych.

Obecnie tłumaczenie automatyczne ma wciąż jednak problemy z przekładem. Aby zautomatyzowane tłumaczenie mogło stać się standardem, zwłaszcza w dziedzinie przekładu specjalistycznego, będzie w najbliższych latach zależeć od prowadzonej na szeroką skalę gruntownej analizy tłumaczeniowej tekstów specjalistycznych z różnych dziedzin. Taka wszechstronna korpusowa analiza terminów specjalistycznych i sposoby ich tłumaczenia stanowią istotny przyczynek na potrzeby nowej generacji oprogramowania tłumaczeniowego. Jednym z takich przyczynków badawczych jest właśnie praca doktorska mgr Matyldy Kumpin w zakresie specjalistycznego przekładu brytyjskiej i amerykańskiej terminologii hipicznej na język polski.

Wymienione przeze mnie w poprzedniej recenzji spostrzeżenia i uwagi dotyczące przeprowadzonego zadania badawczego zostały w nowej wersji pracy skrupulatnie poprawione. Mimo pewnych niedociągnięć praca została przeze mnie pozytywnie oceniona już w pierwszej recenzji. Obecnie po poprawkach całość nabrała większego uporządkowania i przejrzystości, cel pracy został we wstępie przekonująco umotywowany, a bibliografia uzupełniona o pozycje przywołane w tekście.

Osobiście nadal podtrzymuję swoją pozytywną opinię o zrealizowanym zadaniu badawczym. Rozprawa doktorska mgr Matyldy Kumpin jest przykładem dogłębnej i krytycznej analizy badawczej z bogatym materiałem empirycznym, jego właściwej interpretacji i konsekwentnego wykorzystania źródeł jako argumentów przy formułowaniu właściwych tez i wniosków. Tym samym przedłożona do oceny praca jest udaną próbą przybliżenia problemów związanych z wykorzystaniem optymalnych strategii i technik tłumaczenia terminologii specjalistycznej na przykładzie wybranych terminów z dziedzin takich jak, jazda konna i sprzęt jeździecki używany w jeździe konnej w stylu western i w stylu angielskim oraz terapeutycznej jazdy konnej i hipoterapii.

Stwierdzam, że przedłożona do oceny rozprawa doktorska spełnia wymagania zawarte w *Ustawie o stopniach i tytułach naukowych* zarówno pod względem merytorycznym jak i formalnym. Wniosuję zatem o dopuszczenie pani mgr Matyldy Kumpin do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Oborniki Śląskie, dnia 07 lipca 2021 roku